

Przedpłata wynosi we Lwowie:

Rocznie 36 koron, — półrocznie 18 kor. — kwartalnie 9 kor. — miesięcznie 3 kor., za przesyłkę do domu dopłaca się 40 halerzy miesięcznie.
Z przesyłką pocztową w państwie austriackim całorocznie 48 kor. — półrocznie 24 kor. — kwartalnie 12 kor. — miesięcznie 4 kor.
przesyłką pocztową za granicę do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 fenigów — do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.
K u r s Redakcji „Dziennika Polskiego”: plac Marjański liczba 6 i 7. Telefon Nr. 171.

Rekopisów Redakcja nie zwraca

Numer „Dziennika” kosztuje we Lwowie 10 halerzy.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt o godzinie 8 rano.

Ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biurowi Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Marjański 6 i 7 i wszystkie Biura dzienników we Lwowie i na prowincji.
Wiedniu: pp. Haasenstein & Vogler, (Otto Maas) M. Dukes, H. Schalek, A. Oppel's Nachf., Rudolf Mosse i J. Danneberg, w Paryżu: C. Adam 3° rue de Varenne.
Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 20 halerzy od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).
Ogłoszenia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po kronice za jeden wiersz i koronę.
Prywatne korespondencje 24 i nekrologia 40 halerzy od wiersza.
Grobnie ogłoszenia 3 halerzy od wiersza. Pomieszkani i sklepy po 2 hal. od wiersza.
Reklamy w rubryce „Nadestane” 60 halerzy od wiersza.

Premia dla prenumeratorów „Dziennika Polskiego”.

62 tomów powieści, nowel i poezji

Wiktora Gomułkiewicza, Elżby Orzeszkowej, Adolfa Dygaszńskiego, Józefa Bilińskiego, Marji Konopnickiej, Jana Lema, Teofila Lenartowicza, Artura Gruszeckiego, Antoniego Lange, Wandy Grot-Beczowskiej, Stanisława Piłkiewicza, Józefa Nowińskiego, Marji Łopuszańskiej, Ed. Maliszewskiego, M. Synoradzkiego, Klemensa Junoszy, Kazimierza Chładowskiego, St. Kozłowskiego, Ireny Mrozowickiej, Klementyny z Tańskich Hoffmannowej, dalej T. Padalicy (powieści ukraińskie), Rostanda, E. Goncourt, Jonas Lie, H. Anderssona, Juliusza Bretona, Marka Twaina, H. G. Wellsa, Bulwera (głośna powieść „Ostatnie dni Pompei”) i w. i.

tylko 8 zł. (16 koron).

Komplet ten, oprawiony nadszyciej elegancko w płótno angielskie z wyciskami kosztuje 16 zł. (32 koron).

Koszta przesyłki ponosi kupujący.

Mamy nadzieję, że pozyskamy prawdziwą wdzięczność naszych prenumeratorów za ofiarowanie im tej wspaniałej premii, która może stanowić ozdobę każdego domu.

Zwracamy uwagę, że biblioteczka ta zawiera najlepsze utwory znakomitych naszych i obcych pisarzy.

Zamówienia i pieniądze nadsyłać należy do Administracji „Dziennika Polskiego”, pl. Marjański 1. 6.

Ekspedycja nastąpi odwrotną pocztą.

Akademja sztuk pięknych w Krakowie.

Lwów 12 lipca.
Urządowa „Gazeta lwowska” ogłosiła już reskrypt ministra oświaty w sprawie przekształcenia szkoły sztuk pięknych w Krakowie na akademję sztuk pięknych, oraz statut nowej akademji. Według statutu tego zadaniem akademji jest kształcenie w samodzielnej, artystycznej działalności na polu rysunku, malarstwa i rzeźbiarstwa; rysunki, malarstwo i rzeźbiarstwo, stanowią główne działy nauki.

Odpowiednio do tych działów rozpadła się akademja na trzy oddziały fachowe, a mianowicie:

- a) na szkołę dla rysunków z wolnej ręki,
- b) szkołę malarstwa i c) szkołę rzeźbiarstwa.

Przedmioty pomocnicze mają być osobno wykładane.

W szkole rysunków, której celem wykształcenie uczniów w rysunkach, względnie odpowiednie przygotowanie tych uczniów, którzy chcą poświęcić się zawodowi malarstwa, nauka trwa trzy lata. Przyjęci mogą być do niej uczniowie z ukończeniem niższej szkoły średniej i posiadający wystarczające fachowe wykształcenie, wychodzące poza pierwsze początki nauki rysunku.

Zadaniem szkoły malarstwa jest przygotowanie uczniów do samodzielnego artystycznej działalności na polu malarstwa. Nauka trwa najmniej trzy lata. Przyjęci mogą być do niej ukończeni uczniowie szkoły rysunków, lub tacy kandydaci, którzy przedłożyli dowód takiego fachowego wykształcenia, jaki jest wymagany od absolwentów szkół rysunkowych.

usłyszałem gwar głosów, zaszedłem i byłem na prawdę zbudowany ich dobrocią i ofiarnością.

— Papo, ja już wiem dlaczego pan Karol przesiedlacie w stalowni i chodzą do piwiarni — rzekła wesoła panna Elza.

— Dlaczego, moje dziecko?

— Nudzi się u nas i z nami. Za mało ma zmian, ruchu, życia... bo gdyby mi z nami dobrze było, czyż przesiedlałaby w zadymionych fabrykach i w brudnej piwiarni?

— Może to i prawda — zaśmiał się ojciec.

— Otóż, aby w myśl papy uprzyjemnić panu Karolowi pobyt u nas, proponuję zrobić nie dziś wycieczki do ruin zamku w lesie. Dobrze papo?

— Rozumiem, Elzo, — zaśmiał się — szukasz własnej rozrywki.

— A chociażby, czy papa dla swej córki nie może już nie uczynić?

— Cóż, panie Karolu, jedziemy?

— A mógłby się kto z nas sprzeciwić panie Elzie?... Czy ruiny są daleko?

— Nie obawiaj się pan, — zaśmiała się — zawsze znajdzie pan dosyć jeszcze czasu, by pójść do swej fabryki, albo do piwiarni pomiędzy Szlazarów.

— A wiesz, panie Karolu, mówił mi dyrektor, — rzekł radca, zapalając cygaro — że twoje postępowanie z Hasselem i zachowanie wobec Szlazarów, wpłynęło bardzo ujemnie.

— Gdzie? Na kogo?

— Szlazarzy czując twą protekcję, podnoszą głowy, no a my tego nie możemy ścierpieć

Zadaniem szkoły rzeźbiarstwa jest przygotowanie uczniów do samodzielnego artystycznej działalności na polu rzeźbiarstwa. Nauka trwa z reguły sześć lat. Przyjęci mogą być do tej szkoły ci kandydaci, którzy ukończyli niższą szkołę średnią, oraz wykazali się wykształceniem fachowym, wychodzącym poza pierwsze początki nauki rysunków i modelowania.

O przyjęciu rozstrzyga ciało nauczycielskie. Dyrektorowi akademji przysługuje wszakże prawo przyjmowania prowizorycznie także takich uczniów, którzy nie posiadają wszystkich wymienionych powyżej warunków.

Personal akademji składa się: z dyrektora w VI klasie rangi, z pobytemi zwyczajnego profesora uniwersytetu krakowskiego, z profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych, oraz z docentów do nauk pomocniczych.

Akademja podlega ministerstwu oświaty, koresponduje z nim jednak za pośrednictwem prezydium namiestnictwa we Lwowie.

Powstanie w Chinach.

(Atak na groby przodków). Dr. Breitenstein, który był przez lat 21 lekarzem wojskowym w Indiach holenderskich, ogłasza w „Karlsbader Tgbt” ciekawy artykuł w sprawie zamierzonego przez dyplomację europejską niszczenia grobowców chińskich w okolicy Pekinu. Ciało konsularne w Tientsinie — pisze dr. B. — jest złym doradcą, jeżeli wiadomość podana przez „Biuro Reutersa” jest prawdziwą, gdy europejskim mocarstwom doradza groźbę przez sprofanowanie grobowców cesarskich koło Pekinu. Żaden szanujący się żołnierz nie walczy z trupami i grobami, a groźba taka wywołałaby powstanie na całym obszarze Chin. Kult przodków jest u Chińczyków podstawą ich życia obywatelskiego i państwowego, a zarazem duszą uczuć religijnych i przekonań całego ludu. Już Konfucjusz sławił książąt Wu-Wanga i Tojow-Kunga, żyjących 2800 lat temu, za ich miłość ku rodzicom, a dziś jeszcze niezliczone świątynie przodków w Chinach stoją wyżej w ceni i poważaniu, niż każde inne. Chińczyk w kwestiach religijnych jest bardzo tolerancyjny i bogów Taoizmu, Bramańizmu lub Budaizmu nie ma jednakowo ceni; zgodziłby się nawet — jak to już i bywało — uznać Chrystusa jako Boga i medra obcych i zaliczyć go do wielkiego szeregu swoich bogów. Bywa on we wszystkich kwestjach religij i wiary często „bardzo indyferentny”, ale „Hao” (część dla rodziców) jest niewzruszonym filarem jego pisma religijnego, „pismem hieroglificznym”. „Hao” jest tedy pisanie przez znak „starego człowieka”, wspierającego się na „dzieciach”. Co więcej, na Jawie mieszka około 300.000 Chińczyków, a niezliczona jest tam ilość ich tajemnych i jawnych stowarzyszeń (Kongsi). Żaden święty, żadne bóstwo lub książę, nie są aniołami opiekuńczymi tych stowarzyszeń, lecz są patronami przodkowie członków stowarzyszenia.

Zdarza się też dlatego, że niejedni kulis chiński może się wykazać drzewem genealogicznym, którego mogą mu pozazdrościć potomkowie najstarszych szlacheckich rodzin europejskich. Kult przodków doszedł w Chinach do najwyższego stopnia rozwoju, a dziś jeszcze lud ten jest do szpiku kości patriarchalnie myślącym. — Ojciec jest w rodzinie panem i rozkazodawcą, a „najstarszy” na wsi jest naturalnym zwierzchnikiem, którego moc i powagę cenią starzy i młodzi i którego uznaje cesarz i wszyscy cesarscy urzędnicy. Jeżeli Tsung-Tsze, znakomity uczeń Konfucjusza widzi w kuli przodków środek „do rozwinięcia cnoty u ludzi do najwyższego stopnia” i jeżeli — jak pisał przed 2 lata prof. de Groot z Leydy: „Chiny nigdy się wiele nie zmieniły i nie zmienią”; jeżeli uprzytomnił sobie z licznych przykładów widoczną część dzieci dla rodziców, którą miałem sposobność obserwować podczas mego dwouletniej praktyki w rodzinach chińskich na Jawie i Sumatrze i jeżeli sami Jezuiti aż do czasów wydania zakazów papieża Innocentego X i Klemensa XI (w r.

1704) respektowali kult przodków u Chińczyków, mogą śmiało twierdzić, że niech żadne państwo europejskie nie daje posłuchu tej smutnej i złej radzie konsultów z Tientsinu! Krzyk oburzenia na to powołalby cały wschód Azji do broni. — Chiny centralne, jak i południowe i wschód i zachód tego ogromnego państwa, podniosły się jak jeden mąż dla wymordowania „obcych barbarzyńców”, którzy drapali najświętsze uczucia Chińczyków, walcząc z grobami i trupami.

(Z prasy anglo-chińskiej). Od jednego z Polaków, zamieszkałych stale w Hong Kongu, otrzymałem warszawskie „Słowo” list, datowany 3 czerwca, z nader ciekawymi wycinkami z gazet angielskich, wychodzących w państwie Niebieskiem. Okazuje się, że już na początku bieżącego roku prasa miejscowa zwracała uwagę na szerzącą się wśród ludności chińskiej propagandę sekty Wielkiego Kulaka, przyczem przewidywała wybuch krwawych zaburzeń, o ile w swoim czasie rząd chiński, pod naciskiem dyplomacji europejskiej, nie zarządzi koniecznych środków ostrożności.

Zwracając uwagę na konieczność natychmiastowego aresztowania przywódców boksersów i liczących po całym kraju rozsianskich agitatorów, wychodzący w Szangaju „North China Herald” pod datą 14 lutego pisał, co następuje:

„Twierdzący stanowczo, że o ile to nie nastąpi w możliwie najkrótszym czasie, wiosna tego roku będzie świadkiem takiego powstania przeciwko Europejczykom, jakiego dotychczas nie znala historia współczesna. Cały kraj od rzeki Żółtej aż do wielkiego muru chińskiego obejmuje straszny pożar, który nie tylko niszczy doszczętnie owoce naszej kultury w Chinach, ale usunie też wszystkich Europejczyków z Pekinu i Tientsinu w okolicznościach, których dotychczas niepodobna przewidzieć. Ci, od których zależy w części odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa, powinni pomyśleć o zastosowaniu odpowiednich środków.”

W „North China Gazette” pod datą 10 lutego czytamy, co następuje:

„Oburzenie przeciwko Europejczykom wzrasta z dniem każdym. Przyczyna niezadowolenia leży pomiędzy innymi i w tem, że pieniądze, przeznaczone do rozdania właścicielom gruntów za wywłaszczenie pod budowę kolei ziemie, po większej części ułoney w kieszeniach mandarynów i wysokich urzędników chińskich.”

(Charakterystyczna oznaka) wynurzeń całej prasy rosyjskiej jest w obecnej chwili to, iż przemawia ona za koniecznością polityki wycokowej z względu na to, że interesy Rosji na dalekim Wschodzie są wręcz odmiennie od interesów innych mocarstw, a w szczególności zaś od interesów Japonji. Jeszcze miesiąc temu, nie które dzienniki rosyjskie żądały natychmiastowego wycożenia do Chin i zajęcia portów rosyjskich przez garnizony rosyjskie, w celu uprzedzenia w tym względzie innych mocarstw: dziś zaś solidarnie, a zgodnie ze znanym komunikatem „Prawit Wiest”, cała prasa rosyjska przemawia za pokojowym rozwiązaniem kwestji chińskiej, za utrzymaniem dobrych stosunków z Chinami, a za zrzucaeniem odpowiedzialności za zaszłe wypadki na sektę boksersów i na pozostałych mandarynów — a nie na rząd chiński, który dziś tak dobrze, jak nie istnieje.

(Chińczycy są narodem kłamców). Jeżeli się idea wrodzone, to idea kłamstwa byłaby kamieniem węgielnym umysłowości Chińczyka. — Kłamią oni instynktownie, przy każdej sposobności, kłamią przez naśladowictwo, a udoskonalają swoje zdolności w tym kierunku ciągłym ćwiczeniem. Zdawałoby się, że wola kłamać, niż mówić prawdę, nawet wówczas, gdy kłamstwo nie mogą osiągnąć żadnych korzyści. Nieznane też im jest zupełnie uczucie wstydu przy schwytaniu na niezgodności z prawdą. Najbardziej uczęcone, najpoważniejsze dzieła literatury chińskiej pełne są kłamstw, ich książki historyczne

klamią i klamią ich książki naukowe. Kłamstwo jest uważane w Chinach za bardzo drobne uchybienie; co więcej, możnaby twierdzić, że w ogóle nie jest uznane za przewinienie, każdy bowiem jest przygotowany na to, że jest wokół okłamywany i przyjmując kłamstwo, jako coś naturalnego.

Oto opinja, jaką daje w swoich „Szkiecach z Chin” p. Herbert Allen Gilles, dawniej konsul angielski w Szangaju, a obecnie prof. chińskiego języka i literatury na uniwersytecie w Cambridge. W jej świetle oceniać też należy wiadomości i pogłoski, dostarczane przez Chińczyków do miast portowych Europejczyków. Tem się tłumaczy mnóstwo błażliwości i sprzecznych wiadomości, na podstawie których ciągle jeszcze niepodobna wytworzyć sobie jasniejszego obrazu o zajeściach w Chinach.

Z naszych zdrojowisk.

Truskawiec 10 lipca.

Przypuśmy, że najpopularniejszą obecnie osobą w Truskawcu jest pan Wyrwicz z Obelgowa. Za autentyczność takiej osoby nie reze, ale przypuśmy. Nasz tedy w mowie będący pan Wyrwicz (z Obelgowa — powtarzam) — ma ten nieoceniony przymiot, że jest jakoby chodzącą opinią współczesnego Truskawca. Wszystko spostrzeże, dojrzy, o wszystkim wie, nie nie ujdzie jego czaple uwagi, słowem, stoi zawsze na wysokości ostatnich wypadków terenu i miejsca pobytu, gdzie grasuje. Tak wysubtelnił zmysł spostrzegawczy-krytyczny pana Wyrwicz (z Obelgowa — jak już rzekłem), jest rodzajem przynatu, w którym ogniskują się wszelkie promienie „kotłowni” życiowej, nawet truskawieckiej.

Szanujący się korespondent potrafił z tak nieocenionej należycie skorzystać skarbnicy. Jakż dopadłem pana Wyrwicz w cukierni, w chwili, gdy sączył ostatki „szamordnera” z tu-tejszej piwnicy p. Niżnika (to nasz „pierwszy” restaurator)... Był w trakcie wywnętrzania się, (naturalnie p. Wyrwicz, nie Niżnik), wywnętrzania się zaprawionego sporą szczyptą złośliwości. Dość mi było rzucić sakramentalne: „jakże tam tego roku w Truskawcu”, aby pan Wyrwicz z całym rozpędem swej niepowstrzymanej wymowy nakreślił „a la minute” rysopis współczesnego Truskawca z dokładnością niemal paszportową...

— Bo to uważa pan dobrodziej — tak powiedział zany pan Wyrwicz, widząc, że całe lawrystwo, nie wyłączając pań, z nabożeństwem słucha jego wymowy — niby powiadają, że Truskawiec się „skiepił”. A to jest rzetelna prawda... Wody są tej samej dobroci, co zawsze, powietrze świeże, jak zamowił, zdrowe i zdrowe, wille się nowe budują, porządku wokół zakładu się robią, zarząd przebiega w ujęrzejności, czego to więcej żądać...

No i na pogodę nie ma co narzekać. W ubiegłą sobotę wprawdzie deszcz lał jak z cebra i trochę po parku szkód ponarabiał i w rezultacie przyniósł słońce, ale już się wyjaśnia...

— Ale po większej części dotychczas słońce ślicznie dopisywało, nieraz aż do upału... Ja sam się nieraz namyślałem bardzo poważnie, czy mogę podążyć leżąc kąpielami słonecznymi, czy tutejszymi kąpielkami alkaliczno-słonecznymi. Ale już trzymam się tych ostatnich, bo doskonale — co prawda — robią...

— A jakże i. zw. życie towarzyskie —

tem pytają...

Pan Wyrwicz usmiechnął się na takie pytanie zagadkowo-jowialnie, mrugnął nerwowo prawem okiem ku lewej stronie i jechał dalej:

— Towarzyskie... towarzyskie... no, co prawda, to ludzie się ruszają i bardzo... zwłaszcza młodzie, jakby ich kto ukropem polał, tak to się wierci między pannami, a wciąż... to jakieś przedstawienia amatorskie urządzają, to wycieczki... A już na tych reünionach, bez których się żadna niedziela obejść nie może (skranie Boże...) to zatańcowują się z taką zajądłością, jakby

o nagrodę wytrzymałości nóg chodziło. Tylko co prawda, — tu pan Wyrwicz głos zmniejszył — dużo wytwórności i komfortu dojrzeć — na honor... — nie mogę. Ja, co tak „towarzystwo” wyborowo-wykwintne lubię, jakos się na sali klubowej „wyznać” nie mogę... Co prawda, to nie grzech, „towarzystwo” tego roku Truskawcowi nie dopisało. Człowiek jest zmuszony wśród „powodzi” ogólnego szablonowego szychu siedzieć w miejscu zamkniętym, ale wykwintem — tu pan Wyrwicz powiódł po obecnych, a zwłaszcza paniach okiem rozkochanego Fauna — kółeczku, niby na kępie *savoir vivre* u. Ale to się od połowy lipca stanowczo poprawi.

— A przecie klub tu jest jakiś? — zagadnąłem.

— Jest... rzeczywiście jest!... Nawet odnowiony wytwórni... Są nowe płuszen kryte meble, złociste lustra — zarząd jest zaufanym — i mój stółków do wista, który odchodzi aż miło...

Lecz przecie muszą być i jakieś mankamenty w Truskawcu?...

— Są... są kochany panie... gdzie ich nie ma?... Jakże? Ano najpierw psy... włóczę się co krok pod nogę, kundysy miejskie sprawiedliwe, i kpią sobie z groźbami im ukazów, które komisarz zdrowia po drzewach parku porozwieszał. Potem dziady, co się snują aż do uprzykrzenia przed oczyma nerwowymi kuracjuszów. Że za mało ich się pedzi, to dowodzi, że tutejszy policjant ma za miękkie serce albo za słabe nogi... Jeszcze i z tym traktem jest kłopot, co przechodzi śródnikiem zakładu, a którym ciągną od czasu do czasu flegmatycznie różne gospodarskie rogale i bezogie czworonogi. Rzecz nie miła, ale zdaje się już na przyszły rok wydział powiatowy drohobycki — odpuścić mu Panie przewinienia jego — przystąpi do budowy drogi, która pójdzie naokoło zakładu...

— A czy pana dobrodziej te „fehler” bardzo gorszą?...

— Żeby tak bardzo to nie... widzi pan, ja psy lubię, zresztą jestem członkiem Tow. ochrony zwierząt... Dziady mnie równie nie deranżują, bo rzuciwszy im parę halerzy zarabiam w ten sposób ładnie na królestwo niebieskie... A jeżeli znów widzę traktem ciągnące wolki i konie to mi się gospodarstwo moje przypomina i wtedy się rozrzewnia...

Co by mnie irytowało mogło, to to, że wszystkie sklepy tutejsze są żydowskie z wyjątkiem niednie prosperującego to z. zw. kółka rolniczego. Ale, że jako sprawiedliwy szlagon gajetyjski z żydami ciągle mam do czynienia, więc i ten szczegół niechby do serca sobie biorę...

Poczuwaj ten pan Wyrwicz... A tak go tu pomawiają o złośliwość... A może Truskawiec ma to do siebie, że rozbraja największego pesymistę jak panna na wydaniu, co to i chroma niero i piegowała, ale w kabzie ma sporo *grasiwa*... Chyba, że to...

Po chwili, gdy wychodziłem z tutejszej cukierni, natknąłem na nieprzeczignego w przebiegu nadskakującego dyrektora Mizerskiego. Wpakał mi do rąk świeżo odbitą ostatnią listę gości.

— Dużo — pytam — nie patrząc do środka?

— Dobiegamy do tysiąca — odpowiedział z dumnie podniesioną głową. — Bo i có... panie tego... robi się... stara się... więc i jest... panie tego... u nas tak!...

— A cóż na lipiec zamierzacie?...

— Na lipiec — powtórzył. — O... na lipiec odsłoniemy pomnik Mickiewicza na Adamówce, urządzimy wspaniałą uroczystość Mickiewiczowską, cztery reüniony, „błękity” piknik, festyn z tombolą, uroczysty wieczór z lampionami pt. „Noc wenecka”, tuz przedstawienia amatorskie i... i... chce pan może jeszcze więcej...

— Ależ wystarczy — odrzekłem śmiejąc się — najzupełniej wystarczy...

Znajomy.

ZWYCIEŻENI.

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA PRZEZ ABURĄ GRUSZECKIEGO

— Właśnie idzie o ten tłum robotników i urzędników. Praca w fabrykach jest ciężka, wyczerpująca, ludzie stają się drażliwi, nerwowi, wybuchają niechęcią, kłótnie, gniewy, otóż powinien być ktoś, znający doskonałe stosunki, któryby stał pod nad temi namietnościami chwili i rozsądzał sprawy trzeźwo.

— Takim ideałem pan chce zostać — dozwoliła z ironją panna Elza.

— Chcę tylko spełnić swój obowiązek.

— Nie umiałbym może tego tak powiedzieć — odezwał się radca — ale czuje, że pan Karol ma rację.

— O, dla papy pan Karol ma zawsze rację.

— No, nie zawsze... Ta twoja ostatnia wizyta w piwiarni, panie Karolu, wcale mnie nie cieszy.

— Jakto, pan Karol był w piwiarni? — zdziwiła się panna Elza.

— Netylko w piwiarni, ale uczestniczył na zgromadzeniu Szlazarów.

— Pan!? — zawołała.

— Cóż w tem dziwnego? Przechodząc

tacli sterczą zwaliska zamków i patrzą na rzekę, na kraj ludny, bogaty, urodzajny...

— Pan radca poetyzuje — uśmiechnęła się panna von Wieseburg.

— Nie umiem tego dobrze powiedzieć, ale to czuje, — tu uderzył się w pierś — jak tam kraj inny, piękny, miły...

— Dawno był pan radca nad Renem?

— Dwa lata temu wzięłem tam Elze; zobaczyłem wielkie zmiany: kraj jest dziś inny, aniżeli w mojej młodości, ale zawsze piękny dla mnie.

— Ja wolę Saksonję — rzekła panna von Wieseburg.

Wszczęł się spór dość ożywiony co do piękności tych i owych stron Niemiec — i wjechał w las mieszany, liściasty i szpilkowy.

Panna Elza z panem Nowakiem szli przodem pod górę zamkową, za nimi panna von Wieseburg z radcą.

Owionęło ich świeże, ożywcze tchnienie lasu, drgającego życiem w promieniach wiosennego słońca.

Bladawe listeczki brzozy nabierały koloru, żółtawe liście dębu ciemniały, jodły i świerki świeciły jasną zielenią nowych pędów na zwisłych gałęziach, rozkwitała biała kalina i przeświecały żółtawo szerokie liście leszczyny. Puśzyste mchy wysuwały swe delikatne igielki, a między nimi barwiły się kwiaty leśne. Czuło było wielką, nieustraszoną pracę natury.

(Ciąg dalszy nastąpi).

tyści naszego leatru, korzystając z pobytu p. Florjańskiego we Lwowie, uprosili go na trzy występy w operze, które się odbędą: w sobotę w „Zydówce“, w niedzielę w „Halce“, we wtorek w „Dabiorze“, które to opery znakomicie p. Florjański śpiewa. Premiera „Sposób na męzów“, odłożona na czwartek.

Izba sądowa.

Wiedeń 12 lipca.

(Zafantowanie koncesji.)

Dzisiaj rozpatrywał sąd egzekucyjny bardzo ciekawą sprawę. Rozchodzi się o przymusowe wydzierżawienie na prowadzenie kawiarni i restauracji na przeciąg 6 lat najwięcej dającemu. Do niedawna uważano koncesję przemysłową, według judykatury sądowej, wyłączoną od zajęcia. Najwyższy trybunał zawyrokował jednak, wbrew dotychczasowej judykaturze, że i koncesje przemysłowe mogą być podciągnięte pod egzekucję. W konsekwencji tego rozstrzygnięcia zezwolił sąd egzekucyjny ządaniu wierzyciela o przymusowe wydzierżawienie koncesji przemysłowej wierzyciela. Wyrok sądu egzekucyjnego jest bardzo doniosłego znaczenia dla posiadaczy koncesyj przemysłowych.

Rada miasta Lwowa.

Lwów 12 lipca.

Na wczorajszym posiedzeniu rady, które się rozpoczęło po godzinie 7, udzielono przedwzrostkiem 6-tygodniowego urlopu p. Bolesławowi Bieleńskiemu. Następnie w uchwale drogą przysięgi dwie sprawy, mianowicie: emisji obligacji, celem pokrycia strat w kursie i sfinansowania zamierzonej pożyczki 6 1/2 miljonowej. Uchwała pierwsza w tej sprawie zapadła była na posiedzeniu poprzednim.

Konserwacyjne roboty murarskie około budynków miejskich oddano w przedsiębiorstwo na 2 i pół roku p. Antoniemu Kunickiemu, który opłacił 30 procent od cen fiskalnych.

Z kolei weszła dość niezwykła sprawa na porządek dzienny. Przed laty trzydziestu przeprowadzone zostały staraniem p. Wandy Młodnickiej zwłoki śp. Artura Grottingera. Pamiłki zostały na ten grobowiec kosztu, konserwowano go swym kosztem i obecnie po śmierci męża śp. Karola, znanego artysty malarza, zażądała, aby albo jej ten grobowiec oddano na własność, bo i ona chciałaby kiedyś spocząć na sen wieczny obok zwłok byłego jej narzeczonego, albo też, gdyby się gmina na to nie zgodziła, jak to już było parę razy, aby się przyczyniła do kosztów wybudowania dla rodziny Młodnickich nowego grobowca.

Ponieważ wniosek sekcji brzmiał o przyczynieniu się do kosztów budowy nowego grobowca, więc pan dyrektor Soleski zaznaczył, że gmina powinna się zgodzić na oddanie grobowca Grottingera p. Młodnickiej, bo wieniem czem była p. M. w życiu artysty-malarza, przedwcześnie zmarłego. Nad sprawą tą wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos: p. dr. Roszkowski za wnioskiem sekcji; p. Janowski popierał wywody Soleskiego i postawił wniosek tej treści, aby gmina zezwoliła na złożenie w grobowcu Grottingera zwłok śp. Karola Młodnickiego, a po najdłuższym życiu p. Wandy Młodnickiej, poczem opiekę nad tym grobowcem objęła gmina. W głosowaniu przeszedł wniosek sekcji, że gmina przyczyni się do kosztów budowy grobowca dla śp. p. Młodnickiego kwotą 600 koron, uwolni od taksy i da grunt bezpłatnie.

Uchwalono dalej prowizoryczną reorganizację (z dodaniem 1 klasy) szkół żeńskich im. św. Marcina, im. Mickiewicza; nie zgodzono się natomiast na przemianę 4 klasowej szkoły męskiej im. św. Antoniego na 6 klasową.

Na tem przerwał prezydent posiedzenie jawne i zarządził tajne o kwadrans na 9.

Wakacje i odpoczynek.

W sobotę nadejdzie nareszcie czas, iż młodzież szkolna opuści duszne mury miejskie, aby odetchnąć świeżym powietrzem pól i lasów i zacerpnąć sił do dalszej pracy. Odpoczynek taki dla młodzieży staje się kwestią zdrowia. Że tak jest w istocie, świadczy o tem dosadnie lekarze i higieniści, którzy wykazują obecnie cały szereg specjalnych „chorób szkolnych“, związanych z przebiegiem wychowania młodzieży w szkole średniej. Ilość tych chorób w ostatnich czasach rozmnożyła się znakomicie, a powstają one przede wszystkim wskutek zmiany w dotychczasowym sposobie życia dzieci. Szkoły zwykłe tworzą twarzą łub sprzyjają rozwojowi następujących cierpień: skrzywienia stopy pacierzowego, zbrocen w obiegu krwi, choroby płucnych, zbrocen odżywiania, krótkowzroczności, cierpień nerwowych różnego rodzaju, różnych chorób zaraźliwych, choroby zębów itd.

Badania statystyczne wykazały, że uczniowie chorych było 35 procent w Danii, 51 proc. w Szwajcarii, w Niemczech suchoty płucne w wieku szkolnym zabrały do 31 procent.

Wskutek przylewu krwi do głowy w wychowawców szkół średnich, powstają bardzo często zawroty i bole głowy. Prawie trzecia część uczniów jest dotknięta tem cierpieniem, a im klasa jest wyższa, tem liczniejsi są uczniowie z tą dolegliwością.

Co się tyczy zbrocen w obiegu krwi, to występują często krwiotoki nosowe i wole, wskutek utrudnionego odpływu krwi, przez żyły szyjne, do którego powód dają złe trzymanie się przy pisaniu i obcisłe ubranie.

Skrzywienie kręgosłupa zajmuje pokaźne miejsce wśród chorób szkolnych, zwłaszcza wśród dziewcząt; u tych ostatnich często obserwowano 40 procent skrzywienia stopy pacierzowego.

Krótkowzroczność pochodzi wskutek codziennego, długotrwałego przegładania się z bliską przedmiotem małym, jak przy czytaniu, pisaniu, rysowaniu, robotach ręcznych itd.; krótkowzroczność też sprzyja: niedostateczne oświetlenie i nieodpowiednio urządzone ławki. Liczba i stopień krótkowzroczności wzrasta się w miarę postępowania ucznia z niższych klas do wyższych. Prawie czwarta część dzieci w gimnazjach i szkołach realnych dostaje tej choroby.

Rozstrój nerwowy wśród uczniów przedstawia także wielki procent.

Wzrasta też z powodu bliskiej styczności wzajemnej uczniów przyczynia się do szerzenia

chorób zaraźliwych:

cy, krztusca, świerzbu i

Nareszcie choroby zębo-

nadzwyczajnie częste u dzieci. tu

nie okazało się, iż na 407 uczniu-

było 84 pre. dotkniętych chorobami

w Hamburgu procent ten był jeszcze wy-

Pochodzi to od warunków niehigienicznych, nie-

czystego powietrza, przeciągów, nagłych zmian

w ciepocie, na które uczniowie są tak często

narażeni i zaniedbania w pielęgnowaniu jamy

ustnej. Oprócz tego nauka współczesna stwier-

dziła fakt oddziaływania nadmiaru pracy umy-

słowej na cierpienia zębów. Angielscy lekarze

skonstruowali u wielu pracujących umysłowo

osobników szybki proces próchnienia zębów.

przyczem przerwa w forsownej pracy dawała

widoczne rezultaty, wstrzymując proces niszczą-

cy. Jedni przypisują to temu, że mózg traci

wiele soli fosforowych, które są potrzebne do

odżywiania zębów, drudzy, że ogólny stan zdro-

wia rujnującego się skutkiem nadzwyczajnej

pracy umysłowej, odbija się właściwie na ro-

zwoju zębów. Stwierdzono naukowo, że fosfor

jest potężnym środkiem pobudzającym przy pra-

cy umysłowej, bo mózg, wyczerpany chorobą

lub nadmierną pracą umysłową, potrzebuje za-

silku w postaci pierwiastków fosforowych, zuży-

wając je z uszczerbkiem dla zębów, oraz całego

szkieletu. Zresztą nie ulega wątpliwości, że

zbyt wczesne rozpoczęcie nauki u dzieci wpły-

wa ujemnie na rozwój przyrządu żującego, a

tem samym na ogólne odżywianie się organizmu.

Tak się przedstawia ta smutna statystyka,

kłora w całej Europie skłoniła pedagogów i hy-

gienistów do bacznej uwagi i zastanowienia.

I nasze pisma lekarskie niejednokrotnie dopy-

minały się o uregulowanie zwłaszcza kontroli

lekarskiej nad szkołą średnią. W tym właśnie

duchu pisał dużo dr. J. Zawadzki w „Kronice

lekarskiej“, zaznaczając słusznie, iż tylko lekarz

szkolny z odpowiednimi pomocnikami i udziałem

w radzie pedagogicznej może skutecznie

działać w duchu odpowiedniego uregulowania

stosunków higienicznych szkoły. Jest też na-

dzieża, iż wobec pomyślnie już rozpoczętej re-

formy szkolnej i ten punkt będzie należał do roz-

strzygnięty ku pocieszeniu rodziców, a pożytkowi

uczniów. Nim to jednak nastąpi, niechajże mło-

dzież przynajmniej odpoczywa na świeżem

powietrzu i w rozrywkach fizycznych niech szuka

przeciwu i ratunku przeciw „chorobom

szkolnym“.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

— **Z kolei.** Stacja Grulich miasto, na kolei lokalnej Märisch-Schilberg-Grulich, w obrębie dystryktu kolei państw. w Olomuńcu położona, a dotychczas tylko dla ruchu osobowego i pakunkowego urządzona, otwartą została z dniem 1 lipca r. b. dla ruchu ogólnego, z wyjątkiem materij wybuchowych.

— **Bank rolniczy we Lwowie.** Lwów 12 lipca. (Dziś notujemy, za 100 kl. loco Lwów. — Waluta koronowa.) Pszenica gotowa 14:80 do 15:20, pszenica na termin — do —; żyto gotowe 11:20 do 11:60, żyto na termin — do —; owies obrotowy 12 — do 12:60, owies na termin — do —; jęczmień pastewny 11 — do 12 —, jęczmień brow. 12 — do 13 —; rzepak 22:50 do 23 —; rzepak nowy — do —; groch pastewny 13 — do 15 —, groch do gotowania 15 — do 24 —; wyka — do —; bobik 11:50 do 12:50; brezka 16 — do 17 —; kukurydza nowa 12:80 do 13:50, kukurydza stara — do —; chmiel za 50 kilo — do —; konieczyna czerwona — do —, konieczyna biała — do —, konieczyna szwedzka — do —; tymotka — do —.

Spirytus loco za 50 litr. gotowy 18:75 do 19:50; *parituz* Tarnopol na termin 16:75 do 17:50. Usposobienie niezmiennie.

— **Wiedeń 12 lipca.** (Gielda zbożowa.) (Kursa w koronach i po 50 kilogramów.) Pszenica na wiosnę od — do —, na jesień od 8:10 do 8:11, żyto na wiosnę od — do —, na jesień od 7:24 do 7:25; kukurydza na maj 1901 r. od — do —, na czerwiec-lipiec od — do —, na lipiec-sierpień od 6:04 do 6:06, na sierpień-wrzesień od — do —, na wrzesień-październik od 6:15 do 6:16, owies na wiosnę 1901 r. od — do —, na jesień od 5:57 do 5:58; rzepak na styczeń-luty od — do —, na sierpień-wrzesień od 13:60 do 13:70, olej rzepakowy na kwiecień-maj od — do —, na wrzesień-grudzień od — do —, Tendencja silna.

— **Budapeszt 12 lipca.** (Gielda zbożowa.) (Kursa w koronach i po 50 kilo.) Pszenica na czerwiec od — do —, na październik od 7:87 do 7:88; żyto na maj — do —, na październik od 6:92 do 6:93; owies na maj — do —, na październik od 5:24 do 5:25; kukurydza na maj 1901 r. od 4:82 do 4:84, na lipiec od 5:25 do 5:26, na sierpień od 5:82 do 5:83; rzepak na sierpień od 13:30 do 13:40. Oferty na pszenicę żywe. Chęć kupna ograniczona. Tendencja silna.

— **Wiedeń 12 lipca.** (Gielda towarowa.) Cukier surowy od k. 23:60 do —. Tendencja spokojna. Nafta galicyjska od k. 29:40 do —. Spirytus od koron 44 — do 44:40. Tendencja niezmienną.

Powstanie Bokserów w Chinach.

(Telegramy „Dziennika Polskiego“).

Londyn 12 lipca. Wczorajsze dzienniki wieczorne donoszą z Szangaju pod datą wczorajszą: Walka około Tientsinu w dniu 6 b. m. była najgwałtowniejszą ze wszystkich dotychczasowych. Sami Rosjanie mieli 200 zabitych. Chińczycy ciągle ostrzeliwują miasto. Jeśli nie nadejdą posiłki, wątpliwem jest, czy wojska europejskie będą się mogły utrzymać. Obroncy Tientsinu są już ciagliymi walkami zmęczeni. Zawdzięczają głównie świetnej służbie rekognoscyjnej kozaków, że stanowiska połączone wojsk nie zostały jeszcze szturmowane przez nieprzyjaciela.

Berlin 12 lipca. Jak „Noddeutsche Allgemeine Zeitung“ się dowiaduje, bezpodstawną jest wiadomość, podana przez jedno z pism angielskich, jakoby przed mową, którą cesarz Wilhelm wygłosił w Wilhelmshaven, przy odjeździe plectoty marynarki, odbyła się wymiana depesz między cesarzem a królową angielską.

Berlin 12 lipca. Jak donoszą wczorajsze dzienniki wieczorne, liczba wojsk, które z Nie-

ko.

spalił

Be.

sula niemiec.

lonje cudzoziem.

bardzo silnie bon.

czyków. W dniu 6 b.

bokserów, którzy atakow.

Nazajutrz Anglii i Japończ.

na Chińczyków. Wieczorem gr.

do domu konsula niemieckiego i

który jednak rychło ugaszono. Okrę

6 bm. wywoził znaczną liczbę niemiec

nych do Taku. Droga wodna z Tien

Taku jest jako tako ubezpieczona. Ta

żelazna do Tangku jest już prawie

ści zrekonstruowana. Prawie wszystkie

bawiających tu Europejczyków mogły 4 l.

jechać do Taku.

Parýz 12 lipca. Tutejszy poseł

zakomunikował ministrowi spraw zagran

Delcassému telegram Li-hung-czanga, któ.

nosi na podstawie ostatnich, z Pekinu otr.

nych depesz, że żołnierze i powstańcy, ki

otoczyli poselstwa, rozpraszają się.

Berlin 12 lipca. Komisja rady zwią

wej dla spraw zagranicznych, odbyła wczor

przed południem posiedzenie, na którym sekre

tarz stanu hr. Btlów wygłosił mowę o sytnacji

w Azji wschodniej. Nad wywodami Btlowa wy

wiązała się bardzo obszerna dyskusja i wykaza

ła ostatecznie zupełną jednomyślność zdań.

Berlin 12 lipca. Konsul niemiecki w Czufu

telegrafuje: Gubernator w Szantung wystosował

do obcych konsułów w Czufu depeszę, w której

donosi, że dnia 4 b. m. posłowie w Pekinie nie

byli już w niebezpieczeństwie, i że powstanie

zmniejsza się. Wszystkich katolickich i ewange

lickich misjonarzy w Szantung przetransporto

wano do Czufu i Tientsin.

Berlin 12 lipca. Dyplomatycznym zastępcą

Niemiec w Chinach, w miejsce zamordowanego

br. Kettelera, zamianowany został dotychczasowy

nadzwozyczny poseł w Luksemburgu Munni,

który wyjedzie do Chin w dniach najbliższych

w towarzystwie sekretarza br. Goltza.

Wilhelmshaven 12 lipca. Eskadra,

przeznaczona do Chin, odpłynęła wczoraj przed

południem.

Londyn 12 lipca. Biuro Reutersa donosi

z Jokohamy dnia 11 b. m., że gabinet tamtejszy

szybko odbiera codziennie narady, na których roz

strząsa kwestję wysłania dalszej dywizji wojsk

do Chin. Decyzja dotąd jeszcze nie zapadła.

Waszyngton 12 lipca. Admiral Remey

przybył dnia 9 lipca do Czufu, onegdaj zaś przy

były także 2 bataliony piechoty i jeden batalion

żołnierzy morskich, ażeby ruszyć ku Tientsino

wi. Remey dowiedział się od Seymoura, że cud

zoziemcy są w ciężkim położeniu.

Wiedeń 12 lipca. „Poll. Correspondenz“

donosi z Rzymu, że dwa bataliony wojskie w

przyszłym tygodniu odjadą do Chin. Przy od

jeździe ich prawdopodobnie obecnym będzie

król Humbert. Oprócz tego rząd czyni przygo

towania do wysyłki dwóch dalszych batalionów.

Berlin 12 lipca. Jak biuro Wolfa donosi

z Waszyngtonu, Ameryka wysła niebawem o

koło 6000 wojsk z Filipinów do Chin.

Londyn 12 lipca. Depesza, jaką otrzy

mał „Daily Express“ z Szangaju, zawiera wy

ciągi z dekretu nadeszłego do Szangaju; de

krekt ten zdaje się być identycznym z dokumen

tem wczorajszym, w którym postać chińskiego

sekreterzowi Hayowi w Waszyngtonie. Dekret

ten zawiera następujący ustęp: „Robimy wszy

stko, co tylko możliwe, dla ratowania poselstw,

które jeszcze istnieją. Ale jeżeli my uważaliby

śmy za niemożliwą obronę tę dalej prowadzić,

to niech mocarstwa nie robią nam z tego zar

zutu, bo gniew naszego ludu codziennie wzra

sta, tem bardziej, że cudzoziemcy niszczyli kraj

nasz i zabijali ludność naszą.“ „Daily Express“

dodaje, że dokument powyższy podpisany jest:

„Tuan, cesarz“.

Londyn 12 lipca. „Daily Express“ donosi

z Tientsinu 6 lipca: Chiński generał Ma zdobył

znów po 6-godzinnej walce arsenał w Tientsi

nie, który był obsadzony przez wojska sprzy

mierzone. Wojska sprzymierzone poniosły przy

obronie arsenału ciężkie straty.

„Daily Mail“ donosi z Szangaju: Li-hung-

czang otrzymał dekret cesarski, zwołujący go,

by natychmiast udał się do Pekinu. Generał

Yuanszakai otrzymał wiadomości z Pekinu, że

między przywódcami poszczególnych stronnictw

chińskich panuje zaciekła nienawiść. Oficer ge

nerała Yunglu, który usiłował wykonać zamach

na księcia Tuana, został ścigany. Chiński urzę

dniczy opowiada, że jen. Nie cofnął swe wojs

ka z pod Tientsinu i maszeruje na Pekin, by

udzielić pomocy księciu Czingowi.

Londyn 12 lipca. Biuro Reutersa donosi

z Waszyngtonu pod datą wczorajszą: Tutejszy

chiński poseł wręczył sekretarzowi Stanów Zje

dnoczonych, Hayowi, pismo chińskiej rady pa

ństwowej, datowane dnia 9 czerwca, w którym

rada (czungliamen) odiera od siebie wszelką

odpowiedzialność za rozruchy. Po omówieniu

rozruchów, wywołanych przez bokserów, powie

dziano dalej w tym dokumencie: Pozwolenie

Chin, aby wojska zagraniczne weszły do Pekinu,

jest dostatecznym dowodem, że Chiny dążą do

utrzymania przyjaznych stosunków z mocar

stwami. Wojska zagraniczne jednak, zamiast

ograniczyć się do obrony poselstw, przeciągały u

licami miasta. Stąd też ciągle wpływały ze strony

mieszkańców skargi oraz zażalenia, że kule wojsk

europejskich zabijały się w dzielnicach chi

ńskich i kilka osób zabiły. Obec wojska nawet

starły się wtargnąć do jednego z pałaców. To

sprokrowało żołnierzy chińskich i lud. Niego

dni ludzie zaczęli zabijać chrześcijan i palić cu

Odpowiedzialny za redakcję: Dr. Kazimierz Ostaszewski-Barański. Właściciele i wydawcy: Dr. K. Ostaszewski-Barański, Miłski i Sp Z drukarni M. Schmitta i Sp. pod zarządem St. Piotrowskiego